

ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСНА РАДА

Пленарне засідання п'ятдесят другої позачергової сесії восьмого скликання

Р І Ш Е Н Н Я

27 березня 2026 року

№ 1136

Про виконання Програми розвитку туризму і курортів у Полтавській області на 2021–2025 роки

Керуючись пунктом 16 частини першої статті 43 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», пунктом 5 частини першої статті 2 Закону України «Про місцеві державні адміністрації», заслухавши звіт директора Департаменту культури і туризму Полтавської обласної державної (військової) адміністрації Ірини Удовиченко,

ОБЛАСНА РАДА ВИРІШИЛА:

звіт про виконання Програми розвитку туризму і курортів у Полтавській області на 2021–2025 роки, затвердженої рішенням пленарного засідання другої сесії обласної ради восьмого скликання від 29 грудня 2020 року № 49 (зі змінами), що додається на 6 аркушах, взяти до відома.

Голова обласної ради

Олександр БІЛЕНЬКИЙ

Додаток
до рішення пленарного засідання
п'ятдесят другої позачергової сесії
обласної ради восьмого скликання
27.03.2026 № 1136

ЗВІТ **про виконання Програми розвитку туризму і курортів** **у Полтавській області на 2021–2025 роки**

Рішенням пленарного засідання другої сесії Полтавської обласної ради восьмого скликання від 24.12.2020 № 49 затверджено Програму розвитку туризму і курортів у Полтавській області на 2021–2025 роки (далі – Програма).

Метою Програми є забезпечення комплексного підходу до створення туристичного продукту конкурентоспроможного на внутрішньому та міжнародному туристичних ринках, забезпечення зростання надходжень до бюджетів усіх рівнів, а також сприяння соціально-економічному розвитку області та зростанню якості життя населення.

Відповідальними за реалізацію заходів Програми був Департамент культури і туризму Полтавської обласної державної (військової) адміністрації (далі – Департамент).

Програма розроблена відповідно до законів України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про місцеві державні адміністрації», «Про туризм», «Про курорти», Державної стратегії регіонального розвитку на 2021–2027 роки, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 № 695, Стратегії розвитку туризму та курортів у Полтавській області на 2019 – 2029 роки, затвердженої рішенням двадцять третьої сесії Полтавської обласної ради сьомого скликання від 21.12.2018 № 972 та інших нормативно-правових актів, які регулюють туристично-рекреаційну сферу в Україні.

Обласний бюджет Програми передбачав суму в розмірі 7 380,5 тис. грн. Рішенням пленарного засідання десятої позачергової сесії Полтавської обласної ради восьмого скликання від 24.12.2021 № 363 внесено зміни до Програми розвитку туризму і курортів у Полтавській області на 2021–2025 роки, до пункту 4 «Забезпечення діяльності Комунальної установи «Рекреаційний центр Криворудський» Полтавської обласної ради». Відповідно до якого для належного управління Дендрологічним парком загальнодержавного значення «Криворудський» його передано в управління Департаменту екології та природних ресурсів Полтавської обласної державної (військової) адміністрації. У 2021 році планові показники Програми склали 1824,5 тис. грн, виконання фактичне 1824,5 тис. грн.

Фінансування заходів Програми за роками здійснювалося відповідно до затверджених кошторисів. Обсяги видатків у кожному бюджетному році відповідають кошторисним призначенням з урахуванням змін, внесених у зв'язку з коригуванням напрямів Програми.

Із 2022 року загальний обсяг фінансування Програми становив 4 619,5 тис. грн. Фактичне виконання складає 3 169,8 тис. грн. У 2022 році було заплановано відповідно до Програми: 785,0 тис. грн, кошторисом витрат виділено 60,1 тис. грн та використано – 60,1 тис. грн. У 2023 році було заплановано відповідно до Програми: 740,0 тис. грн, кошторисом витрат виділено 563,0 тис. грн, використано – 401,2 тис. грн. У 2024 році було заплановано відповідно до Програми: 630,0 тис. грн, кошторисом витрат виділено 422,0 тис. грн, використано – 377,0 тис. грн. У 2025 році було заплановано відповідно до Програми: 640,0 тис. грн, кошторисом витрат виділено 300,0 тис. грн, використано – 278,7 тис. грн. Виконання Програми за 2021–2025 роки складає 93% відповідно до обсягів кошторисних витрат.

Програмою було передбачено фінансування чотирьох напрямків.

На використання коштів вплинуло обмеження щодо здійснення бюджетних видатків згідно з Порядком виконання повноважень Державною казначейською службою в умовах воєнного стану, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 09.06.2021 № 590.

Згідно з напрямом 1. Розвиток сільських територій.

Започаткований у 2019 році проєкт «Школа сільського зеленого туризму у Полтавській області» успішно реалізовувалася протягом усього терміну дії Програми. За період дії Програми навчання проводилося та охоплювало більше 500 учасників не лише з Полтавщини, але й з інших регіонів України. Навчання передбачало не лише теоретичні лекції, а й виїзні семінари-практикуми з метою ознайомлення з успішними кейсами діяльності садиб зеленого туризму на прикладах. Зокрема, презентація сироварні родини Блонських (Миргородський район), діяльності етнографічної збірки «Древо, приклад створення кластерної моделі у сільському зеленому туризмі, садиби «Country house» (с. Чечелеве Кременчуцький район), комплексу «Сорочин Яр», крафтових виробників: лавандова мануфактура «ENKO», етно-поселення «Старий хутір» (Полтавського району) та інші.

У рамках співпраці, спільно із Полтавським державним аграрним університетом проведено науково-практичну конференцію «Стан та перспективи розвитку рекреаційно-туристичного комплексу України: природний, соціальний, економічний та інноваційний аспекти», за участю науковців та представників закладів вищої освіти м. Полтави.

Було відмінено грантові програми для садиб сільського зеленого туризму у зв'язку з введенням воєнного стану.

Плановий показник за цим напрямком по програмі складав 925,0 тис. грн, фактично використано кошти в сумі 125,0 тис. грн.

Згідно з напрямом 2. Розвиток внутрішнього туризму.

Розроблено рекламно-презентаційну продукцію: каталоги «Крафтова Полтавщина» та «Музейна скарбниця Полтавщини». У журналі «Міжнародний туризм» опубліковано матеріал «Полтавщина: місце генія Сковороди» з нагоди 300-річчя від дня народження видатного філософа. Спільно з громадським

об'єднанням «Центр туристичних та культурних проектів «Мандрівна Україна» була проведена стратегічна сесія з 32 територіальними громадами області стосовно реалізації проекту «Сковорода. Гастробайки. Полтавщина».

Представлено туристичний маршрут: м. Гадяч – с. Броварки – с. Книшівка – с. Плішивець. Встановлено туристичне ознакування на 2 пам'ятки археології національного значення.

Презентовано велосипедний маршрут за маршрутом м. Полтава – с. Ковалівка. Проект реалізовувався спільний з громадською організацією «Вело Полтава».

Представлено туристичний маршрут м. Полтава – с. Біївці (Новооржицька територіальна громада) з презентацією видавництва збірки творів Василя Симоненка. Партнерами виступило товариство з обмеженою відповідальністю «Видавництво Фоліо».

Здійснено виїзне засідання у м. Миргород щодо доповнення існуючого маршруту новими об'єктами: сонячні годинники, встановлені на території міста на честь загиблих-ковалів у війні на сході України (АТО) та туристичного об'єкту – етнографічну садибу «Козацький стан».

У рамках соціально-відповідального туризму здійснено 8 туристичних маршрутів для внутрішньо переміщених осіб та родин військових: з метою сприяння збереженню ментального здоров'я захисників та захисниць України та їх родин, реалізації державної ветеранської політики у забезпеченні підтримки ветеранів, членів їх сімей, членів сімей загиблих: 10 червня 2024 року здійснено промо-тур до м. Києва, де під час оглядової екскурсії учасники ознайомилися із Софійською площею, Свято-Михайлівським Золотоверхим монастирем та парком-пам'яткою садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення «Межигір'я» (с. Нові Петрівці Вишгородського району); 30-31 серпня 2024 року представники громадської організації «Родина полонених та зниклих безвісти з Полтавщини», за підтримки Департаменту мали змогу приєднатися до Молебню шанування Міжнародного дня безвісти зниклих, що проходив у Володимирському Соборі в м. Київ; 08 грудня організовано екскурсійний маршрут для родин Захисників та Захисниць України – «Зимова країна» на ВДНГ; туристично-екскурсійний маршрут «Палацово-паркового мистецтва ансамблю Закревських»; у квітні 2025 року – по історичній частині м. Кременчук з елементами театралізації тощо.

З метою реалізації державної політики меморіалізації місць пам'яті російсько-української війни, проводиться робота по розробці маршрутів пам'яті по Полтавській області. Відбулася апробація маршруту пам'яті, презентованого Департаментом спільно з Полтавським краєзнавчим музеєм імені Василя Кричевського. У заході взяли участь представники 16 територіальних громад, навчальних закладів та громадських організацій Полтавщини.

Щорічно проводяться урочисті заходи з нагоди Всесвітнього Дня екскурсовода, Всесвітнього дня музеїв та Всесвітнього дня туризму. Заходи передбачають відзначені найкращих фахівців відповідної сфери діяльності.

Підписано Меморандуми про співпрацю у сфері розвитку туризму на Полтавщині з Полтавським національним педагогічним університетом імені В.Г. Короленка, Київським національним університетом технологій та дизайну та Полтавським державним аграрним університетом, з Департаментом культури, туризму та релігій Сумської обласної державної (військової) адміністрації.

Протягом 2024 року діяв проєкт у дворіку Полтавського краєзнавчого музею імені Василя Кричевського з фундаторами «Війна впритул».

Відкрито пам'ятник Г.С. Сковороди на території Історико-культурного заповідника «Більськ». А у 2025 році забезпечено встановлення масштабних скульптур, які презентували знахідки Більського городища (за кошти спонсорів).

Забезпечено участь у туристичних виставках з метою промоції туристичного потенціалу регіону та налагодження партнерських зв'язків. Зокрема, у Міжнародному туристичному форумі на тему: «Розвиток туризму в громадах: інвестиції, нові проєкти та інструменти для промоції» (30 вересня – 01 жовтня 2021 року, м. Ужгород), Форуму індустрії та гостинності та XXII Міжнародної виставки «ТурЕКСПО» (19 – 21 жовтня 2021 року, м. Львів).

У травні 2024 року представники Департаменту взяли участь у Туристично-економічному форумі «Туризм в Україні: вимоги сьогодення» в м. Умань, під час якого було обговорені питання: Інклюзивний підхід в туризмі: фізична доступність та психологічна готовність; Маркетинг територій і туристичних DESTINACIЙ; Бізнес і туризм: хто і як заробляє на туризмі.

У жовтні 2024 року представники Департаменту взяли участь у Туристично-економічному форумі «Туризм в Україні, вимоги сьогодення» (м. Ужгород). У листопаді участь у круглому столі: «Вплив війни на туризм. Відновлення сфери туризму, збалансоване економічне зростання, соціальний розвиток та збереження навколишнього середовища» та III Національному туристичному саміті (м. Львів).

Міжнародна співпраця сприяє розвитку туристичної інфраструктури та креативних індустрій шляхом обміну досвідом, впровадження інноваційних підходів і реалізації спільних ініціатив. У співпраці Посольства Литовської Республіки в Україні та Департаменту проведено мініфестиваль «Дні литовського кіно» у дворіку Полтавського краєзнавчого музею імені Василя Кричевського та участь співробітників Історико-культурного заповідника «Більськ» у міжнародній програмі «Академія спадщини для України» у м. Краків (Республіка Польща).

Опрацьовано інформаційний буклет про туристичні магніти Полтавщини, капсульну колекцію футболок та папки для грамот, відзнак, тощо.

Переглянуто плановані потреби галузі, зокрема було відмінено конкурси для підтримки проєктів з розвитку мікро- та малого підприємництва у зв'язку з введенням воєнного стану.

Щорічно проводиться регіональний вебінар «Соціальна роль музеїв в умовах воєнного стану», до участі у якому долучаються фахівці музейних закладів, представники територіальних громад та інші. Навчання передбачає

виїзні семінари-практикуми, зокрема до Національного заповіднику «Гетьманська столиця» (м. Батурин, Чернігівська обл.).

Щоквартально проводяться засідання Координаційної ради з питань розвитку туризму та курортів при Полтавській обласній державній адміністрації.

Протягом звітного терміну проведено 18 навчальних семінарів, тренінгів, воркшопів з розвитку туризму Полтавщини.

Спільно з Національною Асамблеєю людей з інвалідністю в Україні в Полтавській області проведено навчальний курс «Комунікативні принципи для забезпечення безбар'єрності. Перспективи від покращення надання послуг для людей з інвалідністю та інших маломобільних груп населення в закладах туристичної галузі».

На базі Полтавського фахового коледжу мистецтв імені М.В. Лисенка відбувся Туристично-музейний форум. У заході взяли участь музейні працівники та представники територіальних громад Полтавської області, викладача та студенти закладів вищої освіти м. Полтава, представники туристичного бізнесу, підприємці та екскурсоводи.

Взято участь у профільному грантовому проєкті ГОВЕРЛА стосовно створення інклюзивних туристичних просторів в Україні (квітень 2023 року).

Спільно з Агенцією регіонального розвитку Полтавської області «Офіс євроінтеграції» та Центром підтримки підприємців Дія.Бізнес у Полтаві проведено тренінг «Грантова підтримка розвитку культурного та туристичного напрямків Полтавської області». Кожен слухач написав грант з розвитку установи, що представляє, та 80% з яких подані грантодавцям на розгляд.

У 2024 році представники Департаменту взяли участь в стаді-турі, що проводився в приміщенні Полтавського художнього музею (галерея мистецтв) імені Миколи Ярошенка для представників керамічної галузі, в рамках реалізації проєкту «Збереження та популяризація керамічної спадщини», що реалізується за підтримки проєкту Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) «Зміцнення громадської довіри» (UCBI). Представники Департаменту доєдналися до симпозиум монументальної кераміки «Вогонь запеклих не пече» – перший спільний і надзвичайно потужний проєкт Громадської організації «Конгрес українських керамологів» та Національного музею-заповідника українського гончарства в Опішному.

У 2024 році у рамках договору про співробітництво з Полтавським державним аграрним університетом проведено Всеукраїнську науково-практичну конференцію «Туризм і рекреація в Україні у воєнний та повоєнний час» з нагоди Дня Конституції України; у травні 2025 року – науково-практичну конференцію «Стан та перспективи розвитку рекреаційно-туристичного комплексу України: природний, соціальний, економічний та інноваційний аспекти», за участю науковців та закладів вищої освіти м. Полтави.

Підтримувалась робоча комунікація з Державним агентством розвитку туризму: оновлено інформацію щодо Топ-5 туристичних магнітів Полтавської області для подальшого розміщення; проведено роботу із закладами розміщення щодо надання інформації для Мапи безбар'єрності туристичної сфери «Місто без

меж» та участь закладів туристичної галузі у загальнонаціональному опитуванні щодо наслідків впливу війни на туристичну галузь України.

Презентовано проєкт «Крихі спогоди», «Poltava Open 4.0. Скарби Полтавщини», створені командою UkraineOpen та реалізований за підтримки Українського культурного фонду.

Реалізовано проєкт «Полтавщина: за межами уяви» разом з командою Tour de Ukraine по створенню відео туристично-привабливих місць Полтавщини.

Активно проводиться робота щодо популяризації крафтового виробництва Полтавщини. У 2025 році у дворіку Полтавського краєзнавчого музею імені Василя Кричевського: проєкт «Лаванда і крафт», під час якого представлено крафтові виробники лавандової продукції; засідання круглого столу «Історичні аспекти поширення, вирощування та використання лаванди» та презентація експрес-виставки «Різноманіття лаванди в колекції Дослідної станції лікарських рослин Інституту агроєкології і природокористування НААН України; крафтовий ярмарок «Смак Спасу», у рамках проєкту «Краєзнавчий weekend», який включав проведення безкоштовних майстер класів, продажу крафтової продукції та івент програму.

Плановий показник за цим напрямком по програмі складає 1705,0 тис. грн фактично використано кошти в сумі 992,0 тис. грн.

Згідно з напрямом 3. Створення умов для ефективного використання економічного потенціалу культурної спадщини.

У 2021 році в Полтавській області в межах реалізації напряму шкільного туризму проводилися туристично-пізнавальні та культурно-освітні заходи, зокрема заходи до Дня Європи та Європейських днів спадщини, що сприяли популяризації історико-культурної спадщини серед учнівської молоді. Під час шкільних канікул забезпечувалося пільгове відвідування музеїв та об'єктів культурної спадщини для дітей та учнівських груп. Також здійснювалося залучення закладів освіти до апробації нових туристичних та екскурсійних маршрутів, розроблених у межах обласної Програми.

Плановий показник за цим напрямком по програмі складає 59,5 тис. грн, фактично використано кошти в сумі 55,8 тис. грн.

Економія коштів виникла, у зв'язку з введенням карантину та заборонаю проведення масових заходів; введенням воєнного стану та відповідно до Порядку виконання повноважень Державною казначейською службою в умовах воєнного стану, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 09.06.2021 № 590.

**Директор Департаменту
культури і туризму Полтавської
обласної військової адміністрації**

Ірина УДОВИЧЕНКО